

Učební osnovy
hry na dechové a bicí nástroje pro rozšířené vyučování
na lidových školách umění

Hudební obor

Schváleno výnosem ministerstva školství
České socialistické republiky pod č. j. 26 199/83-35
ze dne 23. září 1983 jako učební osnovy pro rozšířené vyučování
na lidových školách umění s platností od 1. září 1983.

STATNÍ PEDAGOGICKÉ NAKLADATELSTVÍ, n. p., PRAHA

1984

11 537

Základní umělecká škola Březnice
Náměstí 2, 262 72 Březnice
IČ: 61904201, tel. 318 682 342

Učební osnovy hry na dechové a bicí nástroje pro rozšířené vyučování na lidových školách umění

Rozšířené vyučování pro 3. a 4. ročník I. stupně LŠU

Učební osnovy pro rozšířené vyučování na I. stupni LŠU jsou určeny pro žáky, kteří jeví výrazné předpoklady pro budoucí profesionální studium.

Zpravidla se rozhoduje o zařazení žáka do rozšířeného vyučování na konci 2. ročníku. Na návrh třídního učitele se však mohou žáci ucházet o rozšířené vyučování i na konci 3. ročníku I. stupně za předpokladu, že splňují předepsané požadavky. O návrhu na jejich zařazení rozhodne zkušební komise, ustavená k tomuto účelu, na základě komisionální zkoušky v rozsahu látky, předepsané pro příslušný ročník rozšířeného vyučování.

Během 1. a 2. ročníku základního studia na I. stupni LŠU lze obvykle vytypovat žáky, kteří budou splňovat požadavky rozšířeného vyučování. Vzhledem k tomu, že 2 roky intenzivní přípravy k přijímací zkoušce na konzervatoř jsou naprostým minimem, nelze zařazení do rozšířeného vyučování oddalovat. Žáci, kteří se ucházejí o zařazení do rozšířeného vyučování, musí prokázat mimořádné nátlaskové předpoklady, manuální schopnosti, hudební a rytmické předpoklady, fyzickou zdatnost, zdravé dýchací orgány, srdce a oběhový systém a vhodné zuby. Dále musí prokázat potřebné morální vlastnosti, intelekt, schopnost samostatné domácí intenzivní přípravy, vážný zájem o hudbu vůbec. Musí mít také vhodné podmínky k domácí přípravě.

Učební plán č. 36

Oddělení dechových nástrojů, odd. lidových nástrojů.

Hra na dechové nástroje nebo na bicí nástroje /hlavním předmětem je hra na některý z dechových nástrojů nebo na bicí nástroje/

Poř. čís.	Předmět	Ročník	
		3.	4.
1.	Hra na nástroj, hra $\frac{1}{4}$ listu, příprava k souhrně	2,5 ^{2/}	2,5 ^{2/}
2.	Komorní hra nebo hra v souboru nebo hra v orchestru	2	2
3.	Hudební nauka	1	1
4.	Hra na klavír	0,5	0,5
	Celkový počet vyučovacích hodin týdně	6	6

- 1/ Označené složky předmětu musí být vyznačeny v individuálním studijním plánu žáka.
- 2/ Stanovený počet hodin se vyučuje v dělených vyučovacích hodinách 2krát týdně.
- 3/ Má-li škola orchestr většího obsazení, vyučuje učitel jednu vyučovací hodinu týdně navíc ve skupinách podle druhu nástrojů.
- 4/ Pro nácvič skladeb s náročným klavírním doprovodem, který nelze svěřit žákům, povolí ředitel školy korepetici v rozsahu alespoň jedné vyučovací hodiny týdně na jednu třídu.

Poznámka: Označení ročníků rozšířeného vyučování odpovídá označení ročníků I. stupně základního studia.

Cílem rozšířeného vyučování je dokonalá a všestranná příprava žáků k profesionálnímu studiu na konzervatoři nebo na vojenské hudební škole, případně výchova k sólistickému uplatnění v oblasti zájmové umělecké činnosti. Splnění tohoto cíle předpokládá pravidelné, soustavné, soustředěné a intenzivní cvičení v daleko větším rozsahu, než při nerozšířené výuce. Žák musí výrazně převyšovat průměrné výkony nejen v požadované technické úrovni, ale především v kvalitě prováděných skladeb.

Za tím účelem musí učitel vybavit žáka takovým nátiskem, který by byl schopen dalšího rozvoje a ostatními dovednostmi, které by mu umožnily v budoucnu zvládnout v celém rozsahu nástrojovou hru v potřebném dynamickém odstínění a dostatečnou časovou výdrž, dále takovou jazykovou a nástrojovou technikou, aby dovedl nastudovat přiměřené etudy a skladby v náležitém tempu.

Žák by měl být schopen nastudovat samostatně přiměřené sólové skladby různých stylových období, snadnější party v souboru nebo orchestru a samostatně poznávat novou literaturu.

Žák musí mít vypěstovaný smysl pro kultivovaný tón, krásu

hudební fráze a pro respektování hlavních reprodukčních zásad ve skladbách různých žánrů a stylů, které musí zvládnout v předepsaném tempu.

Žák má získat smysl pro souhru, přizpůsobivost a kázeň při hře v souboru a orchestru. Měl by zvládnout jednoduchou transpozici, hru skladeb a orchestrálních partů přiměřené obtížnosti z listu a zahrát jednodušší známou melodii nebo píseň bez not podle sluchu v různých tóninách.

Žák by měl získat schopnost opsat podle předlohy hudební skladbu, případně ji přetransponovat pro svůj nástroj, a to se smyslem pro čitelnost a úpravu psaného rukopisu.

Zvláštní pozornost bude věnována hře z paměti. Žák musí nastudovat vybrané sólové skladby z paměti. Důležitým a nutným výchovným momentem je časté zařazování žáka na školní a veřejná vystoupení.

Učitel musí velmi obezřetně a citlivě volit výběr studijní látky s ohledem na individuální vývoj žáka. Musí pečovat o všechny technické i výrazové složky hry a dbát o harmonický rozvoj žákovy osobnosti.

Během studia by si měl žák vytvořit takový vztah ke svému nástroji, aby cítil nutnost maximální denní přípravy, která by se mu stala životní nezbytností a přistupoval k ní s pocitem odpovědnosti. Toto denní cvičení musí žák ovládat tak, aby dovedl pracovat účelně s dostatečnou nátiskovou výdrží a dovedl si načasovat nátiskovou formu pro okamžik důležitého vystoupení.

Požadavky pro zařazení žáka do rozšířeného vyučování:

Komisionální zkouška na konci 2. ročníku:

2 stupnice dur a moll z probraných stupnic s příslušnými akordy.

2 etudy s odlišnými studijními problémy.

2 přednesové skladby různého charakteru z paměti.

Žák prokáže: a/ mimořádný muzikální projev

b/ tónovou kulturu

c/ zvukovou vyrovnanost

d/ nátiskové dispozice

Učební osnovy hry na flétnu

3. ročník

Výchovně vzdělávací cíl

Navázat na dovednosti, získané v 1. a 2. roč. I. stupně a rozšiřovat je o další technické a výrazové problémy, nutné k zvládnutí náročnějších a rozsáhlejších skladeb.

Stále zdokonalovat dechovou techniku, kvalitu tónu a zvukovou vyrovnanost ve všech polohách nástroje. Jazykovou a prstovou techniku rozvíjet tak, aby byl žák schopen vyrovnané hry v rychlejším tempu legato i staccato. Důsledně požadovat kultivovanou hru s důrazem na přesnou rytmickou, artikulační a stylovou reprodukci.

Smysl pro stylovou reprodukci pěstovat na přiměřených skladbách různých slohových údobí barokních, klasických, romantických a soudobých. Všechny studované přednesové skladby nacvičujeme z paměti.

Smysl pro kolektivní hru pěstujeme v komorní nebo souborové hře a hrou v orchestru. Rozvíjíme hru z listu a hru bez not, podle sluchu a pokračujeme v improvizčních činnostech.

Všechny získané dovednosti a všdomosti využijeme k průpravě žáka k samostatnému studiu. Za tím účelem zařadíme několik vyhraných skladeb, kde se nevyskytují nové problémy, které žák samostatně nastuduje a učitel dodatečně opraví.

Prostředky k dosažení stanovených cílů.

1. Dechová cvičení: nácvik rychlého bezhluchného a intenzivního nádechu a rovnoměrného výdechu /žeborně bránicové dýchání/.
2. Tónová cvičení: vyrovnávání barvy tónu ve všech polohách nástroje, legatové spoje a staccatové skoky od nejmenších do největších intervalů, nácvik dynamických odstínů. Nácvik zvukového tónu v nejnižší poloze.
3. Stupnice dur i moll přes 2 oktávy, T^5 , T^7 , zm^7 , malý a velký rozklad, chromatická stupnice přes 2 oktávy.
4. Nácvik běžných melodických ozdob.
5. Hra známých melodií nebo národních písní v různých tóninách podle sluchové představy.

6. Hra z listu a komorní hra.

Hudební materiál

Tónová cvičení: M. Moyses: De la sonorite

Study

M. Moyses: 25 etud pro střední stupeň

W. Popp: op. 413/1

E. Köhler: op. 33 I. díl

Přednesové skladby

Výběr skladeb přiměřené obtížnosti ze všech stylových období.

V. Šrámek: Sonatina

J. Schreiberg: Jarní /Album Musiculus/

W.A. Mozart: Dvě sonatiny /ed. Peters/

J. Hässler: 2 sonatiny /ed. Peters/

Drobné skladby pro flétnu /edice Musica Budapešť - sestavil

V. Bántai a I. Kovács/

Sborník transkripcí vydaných sov. nakladatelstvím /Musična

Ukrajina - Kijev 1978/

E. Towarnicki: Škola - výběr přednesu

M. Iglo: Maličkost pro flétnu

J. Kapr: Pískánky

M. Klement: Škola na altovou zobc. flétnu - výběr přednesu

N.A. Strungk: Suity a árie /Peters/

Aus Notenbüchern des 18. Jahrhunderts /Hoffmeister, Leipzig/.

Postupová zkouška

Stupnice dur i moll přes 2 oktávy do 4[#] a 4b s příslušnými akordy.

3 etudy s uplatněním různých studijních problémů.

2 přednesové skladby různého charakteru z paměti.

Žák prokáže dovednost hry z listu.

4. ročník

Výchovně vzdělávací cíl

Ve 4. ročníku vrcholí základní hudební vzdělání žáka dokonalelou přípravou k přijímací zkoušce na odbornou hudební školu

/konzervatoř, vojenská hudební škola/, jak po stránce praktické hry na nástroj, tak po stránce teoretické a přípravou na absolventské vystoupení.

Dosavadní získané dovednosti je třeba upevnit a doplnit dalšími nezbytnými dovednostmi a znalostmi, aby byl žák schopen zahrát snadnější sólové skladby, snadnější orchestrální party v souborech nebo orchestrech se smyslem pro stylovou reprodukci. Žák by měl být schopen zahrát známou melodii podle sluchu.

Žák by měl mít ke svému nástroji takový vztah, aby cítil potřebu denní intenzivní domácí přípravy, směřující systematicky k dosažení vytčeného cíle. Zájem o poznávání nových skladeb, jejich stylovou reprodukci i poslech, schopnost posuzovat jejich hudební hodnotu a úroveň reprodukce je třeba pěstovat nejen tím, že učitel žákům pravidelně předehrává, ale také občasným poslechem skladeb v interpretaci vynikajících umělců a pravidelnou návštěvou koncertů vážné a symfonické hudby /podle možnosti/.

Prostředky k dosažení stanovených cílů

- 1/ Pokračování v dechových a tónových cvičeních dle individuální potřeby žáka. Vydržované tóny s dynamickým odstíněním s kontrolou dech. výdrže. Nácvik vibráta v různých tempových frekvencích.
- 2/ Rozšíření rozsahu nástroje do čtvrté oktávy. Hra stupnic dur i moll v rozsahu nástroje do c^4 v různých artikulacích a rytmech, stupnice chromatická a celotónová přes 2 oktávy, hra akordů základních, dominantních a zmenšených. Důraz na rytmickou přesnost a zvukovou vyrovnanost.
- 3/ Zdokonalování různých způsobů nasazování, příprava dvojitého staccato, zdokonalení prstové techniky.
- 4/ Zařazování vhodných improvizčních prvků, např. rondo, improvizace na základních harmonických stupních T-S-D-T, vymyšlení druhého hlasu k známé melodii formou lidového dvojhlasu v terciích, sextách, kvintách lesních rohů.
- 5/ Hra z paměti, hra z listu, hra známých melodií na základě sluchové představy, hra v souboru, orchestru, dechovém orchestru nebo v komorní hře.
- 6/ Příprava na přijímací zkoušku na odbornou školu. Příprava na absolventské vystoupení.

Hudební materiál

Tónová cvičení:

M. Moyse: De la sonorite - pokračování

Etudy

M. Moyse: 25 etud pro střední stupeň - dokončit

T. Berbinuier: 18 etud - výběr

E. Köhler: op. 33 2. díl, Romantické etudy - výběr

Přednesové skladby

Výběr vět z lehčích barokních sonát /Händel, Telemann aj./

J.Kř. Vaňhal: Sonáta G dur

A. Szeligowski: Miniatury

M. Vilec: Na rozhledně /z cyklu Letní zápisky/

V. Šrámek: Suita - výběr

W.A. Mozart: Andante C dur

B. Finger: Sonáty F a G dur

G. Sinissalo: 3 miniatury

P. Žídek: Nocturna

E. Towarnicki: Škola - výběr přednesů

Sonáta starých mistrů /Moskva 1978/

Z. Folprecht: Suita ve starém slohu

G. Kosík: Suita ve starém slohu

Závěrečná zkouška

Všechny stupnice dur a moll s příslušnými akordy.

Stupnice chromatická a celotónová.

3 etudy s odlišnými studijními problémy.

2 kontrastní věty z barokní cyklické skladby a 1 skladba 20. století z paměti.

Studium ukončí žák absolventským koncertem.

Učební osnovy hry na hoboj

3. ročník

Výchovně vzdělávací cíl

Navázat na dovednosti získané v 1. a 2. roč. I. stupně a rozšiřovat je o další technické a výrazové problémy, nutné k zvládnutí náročnějších a rozsáhlejších skladeb.

Stále zvyšovat požadavky na rozvoj nátlaskových schopností jak co do rozsahu, tak na schopnost dynamického odstínění hry, nátlaskové pružnosti a výdrže. Jazykovou a prstovou techniku rozvíjet tak, aby byl žák schopen vyrovnané hry v rychlejším tempu legato i staccato. Důsledně požadovat kultivovanou hru s důrazem na přesnou rytmickou, artikulační a stylovou reprodukci.

Smysl pro stylovou reprodukci pěstovat na přiměřených skladbách různých slohových období, klasických, romantických a soudobých. Všechny studované přednesové skladby nacvičujeme z paměti. Smysl pro kolektivní hru pěstujeme v komorní nebo souborové hře a hrou v orchestru. Rozvíjíme hru z listu a hru bez not, podle sluchu a pokračujeme v improvizčních činnostech.

Všechny získané dovednosti a vědomosti využijeme k průpravě žáka k samostatnému studiu. Za tím účelem zařadíme několik vybraných skladeb, kde se nevyskytují nové problémy, které žák samostatně nastuduje a učitel dodatečně opraví.

Prostředky k dosažení stanovených cílů

Cvičení nátlasku.

Akordy - kvintakordy dur i moll ke stupnicím, dominantní septakord.

Hra legatových pasáží a staccatových pasáží v rychlejším tempu, hra ve složitějších a méně obvyklých taktích, střídavé takty, čtvrté trioly, dvě tečky za notou, synkopy.

Hra z listu. Cvičit na vybraných skladbách na úrovni 1. a 2. roč.

Improvizace. Forma a - a rytmicky, a - b melodicky. Žák improvizuje závěti, při čemž zachová stejný rytmus předvětí, vytvoří však jinou melodii.

Forma a - b - žák vytvoří vlastní závěti, vytvoří jiný rytmus

i melodií.

Dvoudílná forma písňová /př. a a¹ b a¹/.

Řešení a učitel, a¹ žák, b vymyslí žák, a¹ opakuje spolu s učitelem.

Hra známých melodií nebo národních písní bez not v různých tóninách.

Hra z paměti. Žák se naučí všechny nastudované přednesové skladby z paměti.

Hudební materiál

Hra vydržovaných tónů s dynamickým odstíněním od p do f a zpět do p v celém rozsahu nástroje.

Stupnice dur a moll do 4# a 4b v celém rozsahu nástroje non legato a staccato v osminových hodnotách v rytmických a frázovacích obměnách.

Akordy

Kvintakordy a dominantní septakordy velký a malý rozklad po 4 tónech s obraty v osminových hodnotách v celém rozsahu nástroje.

Intervaly

Tercie, sexty a oktávy v osminových hodnotách v celém rozsahu nástroje na stupnicích dur a moll do 4# a 4b.

Školy

M. Hošek: Škola pro nejmladší hoboisty 3. díl

Kubát-Smetáček: Škola - výběr

Etudy

M. Hošek: Intervalová cvičení ve stupnicích pro hoboj /do 4# a 4b/
Salviani-Kubát: Stupnicové etudy - výběr

Snieckowski: Výběr etud 2. a 3. díl

J. Degen: 20 snadných etud - výběr

A. Kubát: 50 cvičení frázování

Přednesové skladby

V. Kalabis: Dudácká suita

Coulli-Barbirolli: Koncert

J. Pauer: Capriccia

W.A. Mozart: Adagio K.V. 580a /úpr. Munclinger/

G.F. Händel: Koncert B dur

V. Mádlo: Romance

J. Klička: Selanka

Saint-Saens: Labuť /Le Cygne/

B. Bartók: Dudáček /upr. Szeszler/

Postupová zkouška

Žák prokáže bezpečnou znalost stupnic dur a moll do 4# a 4b z paměti v osminových hodnotách v rozsahu nástroje. Znalost kvintakordů dur a moll do 4# a 4b po 4 tónech s obraty v osminových hodnotách.

4 etudy z posledního čtvrtletí s uplatněním různých studijních problémů.

Dvě kratší nebo jednu delší sólovou skladbu z paměti.

Žák prokáže dovednost hry z listu.

4. ročník

Výchovně vzdělávací cíl

Ve 4. ročníku vrcholí základní hudební vzdělání žáka dokonalou přípravou k přijímací zkoušce na odbornou hudební školu /konzervatoř, vojenská hudební škola/, jak postránce praktické hry na nástroj, tak po stránce teoretické a přípravou na absolventské vystoupení.

Dosavadní získané dovednosti je třeba upevnit a doplnit dalšími nezbytnými dovednostmi a znalostmi, aby žák byl schopen zahrát snadnější sólové skladby, snadnější orchestrální party v souborech nebo orchestrech se smyslem pro stylovou reprodukci. Žák by měl být schopen zahrát známou melodii podle sluchu.

Žák by měl mít ke svému nástroji takový vztah, aby cítil potřebu denní intenzivní domácí přípravy, směřující systematicky k dosažení vytčeného cíle. Zájem o poznávání nových skladeb, jejich stylovou reprodukci i poslech, schopnost posuzovat jejich hudební hodnotu a úroveň reprodukce je třeba pěstovat nejen tím, že učitel žákům pravidelně předehrává, ale také občasným poslechem skladeb v interpretaci vynikajících umělců a pravidelnou návštěvou koncertů vážné a symfonické hudby /podle možnosti/.

Prostředky k dosažení stanovených cílů

Vydržované tóny s dynamickým odstíněním s kontrolou dechové výdrže počítáním /♩ - 60/.

Nátisková příprava - denní cvičení retních vazeb. Hra v celém rozsahu nástroje. Hra stupnic dur i moll v různých artikulacích a rytmech. Hra akordů základních, dominantních a zmenšených. Hra kombinovaných rytmických útvarů, tečkované rytmické figury, trioly, synkopy. Zvyšování prstové a jazykové techniky, hra s vibratem a bez vibrata. Hra z paměti, hra z listu, hra bez not.

Improvizace

Ronda A B A C A D atd.

A - je rondo, neboli refrén

B, C, D atd. - kuplety

Řešení: Rondo hrají všichni /nebo učitel se žákem/, kuplety vymýšlí jeden žák.

Formu kupletů ponecháme v rozsahu ronda / stejně dlouhé/, může však být v jiném taktu.

Cit pro harmonické funkce. Žák improvizuje na harmonické kadenci s využitím T T D T, později T S D T.

Variace. Žák obměňuje známou melodii, nejlépe národní píseň rytmicky, potom melodicky.

Vymýšlení druhého hlasu k známé melodii, národní písni a p. formou lidového dvojhlasu v terciích a sextách nebo kvintách lesních rohů.

Hra v souboru, orchestru, dechovém orchestru nebo v komorní hře.

Příprava na přijímací zkoušku na odbornou školu.

Příprava na absolventské vystoupení.

Hudební materiál

Hra vydržovaných tónů v celém rozsahu nástroje.

Stupnice všechny durové a mollové s#i s b v celém rozsahu nástroje v osminových hodnotách.

Chromatická stupnice.

Akordy

Kvintakordy a dominantní septakordy a zmenšené septimové akordy na 7. stupni v harmonické moll v osminových hodnotách v celém

rozsahu nástroje.

Intervaly

Tercie, sexty a oktávy od všech stupnic v celém rozsahu nástroje v osminových hodnotách.

Školy

Kubát-Smetáček: Škola - výběr

Etudy

M. Hošek: Intervalové cvičení ve skupinách pro hoboj /dokončení/.

Salviani-Kubát: Stupnicové etudy - výběr

Wiedemann: 37 vybraných etud - výběr

Kčnig: Etudy pro hoboj - výběr

Blatt: 25 etud - výběr

Přednesové skladby

E. Hlobil: Andante amabile

V. Jírovec: Adagio

J. Pauer: Capriccia

J. Novotný: Rondino

K. Donizetti: Sonáta

A. Kubát: Snadné přednesové skladby /sbírka/.

Závěrečná zkouška

Žák prokáže znalost durových a mollových stupnic v rozsahu nástroje. Znalost kvintakordů, dominantních septakordů a zmenšených septimových akordů na 7. stupni v harmonické moll po 4 tónech s obraty.

Dvě další etudy s odlišnými studijními problémy. Dvě přednesové skladby z paměti. Znalost hry z listu.

Poznámka

V průběhu roku se žák soustředí na přípravu studijní látky k talentové zkoušce na konzervatoř, závěrečnou komisionální zkoušku ze 4. ročníku vykoná v termínu před talentovou zkouškou na konzervatoř. Studium ukončí žák absolventským vystoupením.

Učební osnovy hry na klarinet

3. ročník

Výchovně vzdělávací cíl

Dovednosti žáka rozšiřovat o další výrazové a technické problémy. Rozšířit rozsah a dynamické odstínění hry. Jazykovou a prstovou techniku rozvíjet tak, aby byl žák schopen vyrovnané hry v rychlejším tempu legato i staccato. Důsledně požadovat kultivovanou hru s důrazem na přesnou rytmickou, artikulační a stylovou reprodukci.

Smysl pro stylovou reprodukci pěstovat na přiměřených skladbách různých slohových údobí /klasických, romantických a soudobých/. Všechny studované přednesové skladby nacvičujeme z paměti.

Položit základy transpozice do C a do A.

Smysl pro kolektivní hru pěstujeme v komorní nebo souborové hře a hrou v orchestru. Rozvíjíme hru z listu a hru bez not, podle sluchu a pokračujeme v improvizčních činnostech.

Všechny získané dovednosti a vědomosti využijeme k přípravě žáka k samostatnému studiu. Za tímto účelem zařadíme několik vybraných skladeb, kde se nevyskytují nové problémy, které žák samostatně nastuduje a učitel dodatečně opraví.

Prostředky k dosažení stanovených cílů

Rozšířit rozsah do g3, zvládnout náročnější rytmy /čtvrté trioly, dvě tečky za notou, synkopy/, hru v složitějších a méně obvyklých taktích. Hra legatových a staccatových pasáží v rychlejším tempu. Návěť těžších melodických ozdob /trylek, obal/. Na improvizčních cvičeních reprodukovat různé rytmické a melodické útvary. Národní písně a známé melodie bez not i z not transponovat do různých tónin. Hru z listu procvičovat na vybraných skladbách na úrovni 1. a 2. ročníku. Všechny přednesové skladby žák nastuduje z paměti.

Hudební materiál

Všechny stupnice dur a moll a kvintakordy s obraty po 4 tónech,

chromatická stupnice, dominantní a zmenšený septakord.

Školy

D. Zákostelecký: Škola hry na klarinet, II. díl

A. Giampieri: Škola hry na klarinet

Etudy

A. Doležal: 20 charakteristických etud

F. Zítek: 60 etud

H. Wahls: Etudy, II. díl

L. Kurkiewicz: Etudy II., III. /výběr/

A. Štark: 30 etud

Přednesové skladby

Zd. Fibich: Selanka

J. Feld: Instruktivní suite

J. Pauer: Caprici

C. Bärmann: 24 etud pro klarinet /výběr/

Ščedrin: Suita

Anonym "L" Variace B dur

J.E.A. Kuželuh: Koncert Es dur

F. Tuček: Koncert B dur

Postupová zkouška

Žák prokáže bezpečnou znalost všech stupnic a akordů s obraty po 4 tónech z paměti, dominantní a zmenšený septakord.

2 etudy s odlišnými studijními problémy.

2 přednesové skladby rozlišného charakteru nebo 2 věty z koncertu z paměti.

4. ročník

Výchovně vzdělávací cíl

Ve 4. ročníku vrcholí základní hudební vzdělání žáka dokonalou přípravou k přijímací zkoušce na odbornou hudební školu /konzervatoř, vojenská hudební škola/, jak po stránce praktické hry na nástroj, tak po stránce teoretické a přípravou na absolventské

vystoupení.

Dosavadní získané dovednosti je třeba upevnit a doplnit dalšími nezbytnými dovednostmi a znalostmi, aby žák byl schopen zahrát snadnější sólové skladby, snadnější orchestrální party v souborech nebo orchestrech se smyslem pro stylovou reprodukci. Žák by měl být schopen zahrát známou melodii podle sluchu a transponovat jednodušší party do C a do A.

Žák by měl mít ke svému nástroji takový vztah, aby cítil potřebu denní intenzivní domácí přípravy, směřující systematicky k dosažení vytčeného cíle. Zájem o poznávání nových skladeb, jejich stylovou reprodukci i poslech, schopnost posuzovat jejich hudební hodnotu a úroveň reprodukce je třeba pěstovat nejen tím, že učitel žákům pravidelně předehrává, ale také občasným poslechem skladeb v interpretaci vynikajících umělců a pravidelnou návštěvou koncertů vážné a symfonické hudby /podle možnosti/.

Prostředky k dosažení stanovených cílů

Hra stupnic dur i moll, akordů základních, dominantních a zmenšených v různých artikulacích a rytmech. Zrychlit prstovou a jazykovou techniku. V přednesové hře využít různé výrazové prostředky. Hra z paměti, hra z listu, hra bez not. Transpozice do C a do A, technické cvičení, etudy, orchestrální studie. Náročnější improvizace /ronda, kuplety, variace/. Vypěstovat cit pro harmonické funkce /T, D, S a druhý hlas ke známé melodii/.

Hra v souboru, orchestru nebo v komorní hře.

Příprava k přijímací zkoušce na odbornou školu. Příprava na absolventské vystoupení.

Hudební materiál

Všechny stupnice dur a moll v rychlejším tempu, kvintakord dur a moll, dominantní a zmenšený septakord s obraty, transpozice do C a do A na skladbách v úrovni 2. a 3. roč.

Školy

B. Zákostelecký: Škola, II. díl

Etudy

M. Etlík: Etudy

L. Kurkiewicz: Etudy III., IV.
P. Jeanjean: Progresivní etudy, 1. sešit
H.E. Klose: Denní cvičení
M. Koehler: Progresivní studie, 1. díl
I. Müller: 22 etud, 1. díl

Přednesové skladby

J.K. Vaňhal: Sonata pro klarinet a klavír
K. Riesinger: Loutková suite
J. Kratochvíl: Malá suite
Zd. Jonák: Serenáda
Rimskij Korsakov: Koncert Es dur
N.M. Gade: 4 fantazijní kusy
F.A. Rossetti: Koncert Es dur
L. Koželuh: Koncert Es dur

Závěrečná zkouška

Stupnice a skordy v rychlejším tempu /legato, staccato, artikula-
ce/,

2 kratší nebo 2 delší etudy s odlišnými studijními problémy,
2 přednesové skladby odlišného charakteru nebo 2 věty z koncertu
z paměti.

Závěrečnou komisionální zkoušku za 4. ročník žák vykoná v termínu
před talentovou zkouškou na konzervatoř.

Studium žák ukončí absolventským koncertem.

Učební osnovy hry na fagot

2. ročník

Vzhledem k tomu, že na I. stupni základního studia je hra na fagot rozvržena do tří ročníků, jsou do rozšířeného vyučování zařazováni žáci zpravidla na konci prvního ročníku.

Výchovně vzdělávací cíl

Navázat na dovednosti získané v 1. ročníku I. stupně a rozšiřovat je o další technické a výrazové schopnosti, nutné k zvládnutí náročnějších a rozsáhlejších skladeb.

Zdokonalovat dechovou techniku, kvalitu tónu a zvukovou vyrovnanost ve všech polohách nástroje. Rozvíjet jazykovou a prstovou techniku, aby byl žák schopen vyrovnané hry v rychlejším tempu legato i staccato. Důsledně požadovat kultivovanou hru s důrazem na přesnou rytmickou artikulační a stylovou reprodukci.

Smysl pro stylovou reprodukci pěstovat na přiměřených skladbách různých slohových údobí. Studované skladby nacvičovat z paměti. Smysl pro kolektivní hru pěstujeme v komorní nebo souborové hře a hrou v orchestru. Rozvíjíme hru z listu, hru bez not, podle sluchu a pokračujeme v improvizáční činnosti.

Všechny získané dovednosti a vědomosti využijeme v přípravě žáků k samostatnému studiu. Za tím účelem zařadíme několik vybraných skladeb, kde se nevyskytují nové problémy, které žák samostatně nastuduje a učitel dodatečně opraví.

Prostředky k dosažení stanovených cílů

- 1/ Dechová cvičení - nácvik rychlého bezhlučného nádechu a rovnoměrného výdechu /žeberně bránicové dýchání/
- 2/ Tónové cvičení - vyrovnávání barvy tónu ve všech polohách nástroje. Nacvičování měkkého nasazení tónu v nejnižší poloze nástroje. Legatové spoje a staccatové skoky od nejmenších do největších intervalů.
Nácvik dynamických odstínů.
- 3/ Nácvik stupnic a akordů - stupnice dur i moll v pomalém tempu

v celém rozsahu nástroje,
příslušné kvintakordy v malém a velkém
rozkladu.

Dominantní septakord.

- 4/ Návuk čtení tenorového klíče
- 5/ Hra známých melodií nebo národních písní v různých tóninách podle sluchové představy.
- 6/ Hra z listu a komorní hra.

Hudební materiál

- L. Hara: Škola hry na fagot - dokončit
- J. Weissenborn: Škola hry na fagot - dokončit
- M. Pivoňka: Škola hry na fagot - výběr
- M. Osadzin: Výběr etud - I. díl
- K. Pivoňka: Variace stupnic a akordů

Přednesové skladby

- L. Milde: Andante, Nocturno
- Grass: Instruktivní skladby č. 1-5
- J. Weissenborn: Humoreska
- W. Seltmann: Přednesová část školy pro fagot - 5. díl - výběr
- J. Páleníček: Ze zápisníku malého chlapce

Postupová zkouška

Stupnice dur i moll do 4# a 4b s příslušnými kvintakordy v pomalém tempu.

3 etudy z posledního období studia

1 přednesová skladba z paměti

Žák prokáže dovednost hry z listu.

3. ročník

Výchovně vzdělávací cíl

Ve 3. ročníku vrcholí základní hudební vzdělání žáka dokonalou přípravou k přijímací zkoušce na odbornou hudební školu /konzervatoř, vojenská hudební škola/, jak po stránce praktické hry na nástroj, tak po stránce teoretické, a přípravou na absol-

ventske vystoupení.

Dosavadní získané dovednosti je třeba upevnit a doplnit dalšími nezbytnými dovednostmi a znalostmi, aby žák byl schopen zahrát snadnější sólové skladby, snadnější orchestrální party v souborech nebo orchestrech se smyslem pro stylovou reprodukci. Žák by měl být schopen zahrát známou melodii podle sluchu.

Žák by měl mít ke svému nástroji takový vztah, aby cítil potřebu denní intenzivní domácí přípravy, směřující systematicky k dosažení vytyčeného cíle. Zájem o poznávání nových skladeb, jejich stylovou reprodukci i poslech, schopnost posuzovat jejich hudební hodnotu a úroveň reprodukce je třeba ošetřovat nejen tím, že učitel žákům pravidelně předehrává, ale také občasným poslechem skladeb v interpretaci vynikajících umělců, pravidelnou návštěvou koncertů vážné a symfonické hudby /podle možností/.

Prostředky k dosažení stanovených cílů

- 1/ Pokračovat v dechových a tónových cvičeních dle individuálních potřeb žáka. Vydržovat tóny s dynamickým odstíněním. Rozvíjet smysl pro krásu kulatého fagotového tónu. Návčik dechového vibrata.
- 2/ Zdokonalovat měkkost a čistotu nasazení tónu. Zdokonalovat prstovou techniku.
- 3/ Hra stupnic dur, moll s příslušnými akordy v živějším tempu v různých artikulacích a rytmech. Stupnice chromatická. Hra dominantních a zmenšených septakordů.
- 4/ Improvizace na základních harmonických stupních, vymyšlení druhého hlasu k známé melodii.
- 5/ Hra z paměti, hra z listu, hra známých melodií na základě sluchové představy, hra v souboru, orchestru, komorní hra.
- 6/ Vést k zběhlosti čtení basového a tenorového klíče v praxi.

Hudební materiál

- L. Hara: Škola hry na fagot - dokončit
- W. Osadzin: Výběr etud - I. díl - dokončit
- K. Pivoňka: Malé etudy - výběr
- K. Pivoňka: Technická cvičení
- Kopprasch: I. díl - výběr
- K.H. Hofmann: Etudy - výběr

K. Pivoňka: Rytmičké etudy - výběr

Přednesové skladby

H. Vojáček: Divertimento

March: Andante

J. Sýkora: Dumky

C. Koch: Romance

B. Marcello: Sonata

Závěrečná zkouška

Všechny stupnice dur a moll s příslušnými akordy. Stupnice chromatická.

3 etudy s odlišnými studijními problémy.

2 přednesové skladby různého charakteru z paměti.

Znalost hry z listu.

Učební osnovy hry na lesní roh

3. ročník

Výchovně vzdělávací cíl

Navázat na dovednosti získané v 1. a 2. roč. I. stupně a rozšiřovat je o další technické a výrazové problémy, nutné k zvládnutí náročnějších a rozsáhlejších skladeb.

Stále zvyšovat požadavky na rozvoj nátlaskových schopností jak co do rozsahu, tak na schopnost dynamického odstínění hry, nátlaskové pružnosti a výdrže. Jazykovou a prstovou techniku rozvíjet tak, aby byl žák schopen vyrovnané hry v rychlejším tempu legato i staccato. Důsledně požadovat kultivovanou hru s důrazem na přesnou rytmickou, artikulační a stylovou reprodukci.

Smysl pro stylovou reprodukci pěstovat na přiměřených skladbách různých slohových období. Studované přednesové skladby klasičtějšího a romantického období nacvičit z paměti, soudobou tvorbu je možno interpretovat z not dle pamětních možností žáka.

Položit základy transpozice in Es.

Smysl pro kolektivní hru pěstujeme v komorní nebo souborové hře a hrou v orchestru. Rozvíjíme hru z listu, hru bez not /podle sluchu/.

Všechny získané dovednosti a vědomosti využijeme k průpravě žáka k samostatnému studiu. Za tím účelem zařadíme několik vybraných skladeb, kde se nevyskytují nové problémy, které žák samostatně nastuduje a učitel dodatečně opraví.

Prostředky k dosažení stanovených cílů

Denní nátlasková cvičení: tóninová intervalová cvičení /secondy, tercie, kvarty, kvinty/ legato, tenuto, staccato z pomalého do mírně rychlého tempa s přihlédnutím k logickému frázování /pravidelné dýchání/ v přiměřeném rozsahu /zejména $f-f^2$ / v dynamice od $p-f-p$ a s použitím různých artikulačních a rytmických obměn.

Hra z listu: cvičit na vybraných skladbách na úrovni 1. a 2. roč.

Improvizace: forma a-a rytmicky, a-b melodicky. Žák improvizuje závěti, při čemž zachová stejný rytmus předvětí, vytvoří však jinou melodii. Forma a-b žák vytvoří vlastní závěti, vytvoří jiný rytmus i melodii.

Dvoudílná forma písňová /př. a a¹ b a¹/.

Řešení: a učitel, a¹ žák, b vymyslí žák, a¹ opakuje spolu s učitelem. Hra známých melodií nebo národních písní bez not v různých tóninách.

Hudební materiál

Hra intervalových cvičení.

Stupnice dur i moll ve čtvrtých hodnotách legato, staccato v celém rozsahu žáka /klást důraz na používání spodní polohy nástroje v maximální míře/.

Kvintakordy dur i moll ve čtvrtých hodnotách po 4 tónech s přeraty v celém rozsahu žáka. Při hře stupnic i akordů pravidelně dýchat.

Škola a etudy

- O. Tvrdý-Kubát: Škola - výběr
- F. Šollar: Škola - výběr
- E. Wipperich: Škola /2. a 3. díl - výběr/
- M. Alphonse: Etudy 1. díl - výběr
- E. Kaucký: Malé etudy - výběr
- O. Tvrdý: První etudy I. díl /připraveno k tisku/

Přednesové skladby

- F. Škroup: Koncert B dur
- J. Kofroň: Obrázky /výběr/
- F. Šollar: Škola - výběr přednes. skladeb
- Z. Šesták: Instruktivní koncertina

Postupová zkouška

Žák prokáže bezpečnou znalost všech dur i moll stupnic a kvintakordů z paměti ve čtvrtých hodnotách přes 2 oktávy.

4 etudy probírané v posledním čtvrtletí

2 kratší nebo 1 delší sólovou skladbu z paměti

Žák prokáže dovednost hry z listu.

Výchovně vzdělávací cíl

Ve 4. ročníku vrcholí základní hudební vzdělání žáka dokonalou přípravou k přijímací zkoušce na odbornou hudební školu, jak po stránce praktické hry na nástroj, tak po stránce teoretické a přípravou na absolventské vystoupení.

Dosavadní získané dovednosti je třeba upevnit a doplnit dalšími nezbytnými dovednostmi a znalostmi, aby žák byl schopen zahrát snadnější sólové skladby a orchestrální party se smyslem pro stylovou reprodukci.

Žák by měl být schopen zahrát známou melodii podle sluchu a transponovat jednodušší party do nejčastěji používaných tónin.

Žák by měl mít ke svému nástroji takový vztah, aby cítil potřebu denní intenzivní domácí přípravy směřující systematicky k dosažení vytyčeného cíle. Zájem o poznávání nových skladeb, jejich stylovou reprodukci i poslech, schopnost posuzovat jejich hudební hodnotu a úroveň reprodukce, je třeba pěstovat nejen tím, že učitel žákům pravidelně přehrává, ale také občasným poslechem skladeb vynikajících umělců a pravidelnou návštěvou koncertů.

Prostředky k dosažení stanovených cílů

Denní nátlisková cvičení: rozšíření tóninových intervalových cvičení ze 3. ročníku o sextu, septimu a oktávu.

Zvyšování jazykové a prstové techniky. Rozšíření rozsahu c /B,A/ - g^2/a^2 /. Teoretické seznámení s veškerými transpozicemi /basso, alto/. Při studiu přednesových skladeb se zaměřit na dokonalejší využití různých výrazových prostředků /cantabile, maestoso, espressivo a pod./. Hra z paměti, hra z listu, hra bez not.

Improvizace

Rondo A B A C A D atd.

A - rondo

B C atd. - kuplety

Řešení: rondo hrají všichni, kuplety vymýšlí žák

Cit pro harmonické funkce. Žák improvizuje na harmonické kadenci s využitím TDS později T S D T.

Variace: Žák obměňuje známou melodii, nejlépe národní píseň rytmicky, potom i melodicky.

Vymyšlení druhého hlasu k známé melodii, národní písni a pod. formou lidového dvojhlasu v terciích či sextách nebo v kvintách lesních rohů.

Hra v souboru, orchestru nebo komorní hře.

Práci ve 4. ročníku zaměřit od začátku na přípravu žáka k přijímacím zkouškám na odbornou školu. K této přípravě využít přehrávek, veřejných vystoupení, soutěží a pod.

Příprava na absolventské vystoupení.

Hudební materiál

Hra intervalových cvičení.

Všechny stupnice dur i moll /přes 2 oktávy/ a jejich kvintakordy, dominantní /zmenšený/ septakord s převraty ve čtvrtových hodnotách.

Školy a etudy

F. Šollar: Škola 2. díl - výběr

O. Tvrdý-Kubát: Škola - dokončení

E. Wipperich: Škola 3. díl - výběr

O.Tvrdý: První etudy 2. díl /připraveny k tisku/

M. Alphonse: Etudy 1. díl - dokončení

E. Kaucký: Malé etudy - výběr

A. Frehse: Etudy 1. díl - výběr

K. Koprasch: Etudy 1. díl /výběr do č. 10/

Přednesové skladby

C. Saint-Saens: Romance

J.Zd. Bartoš: Elegie

J. Rychlík: Školní sonatina 1.-2. věta

W.A. Mozart: Koncert Es dur č.3 II.věta

W.A.Mozart: Koncert D dur č. 1

A. Skrjabin: Romance

Závěrečná zkouška

Žák prokáže znalost všech dur a moll stupnic ve čtvrtových hodnotách v rozsahu nejméně 2 oktáv. Znalost kvintakordů ke stupnicím po 4 tónech s převraty, dominantní septakord /zmenšený/ s obraty.

4 kratší nebo 2 delší etudy s odlišnými studijními problémy.

2 přednesové skladby /1 z paměti/. Znalost hry z listu.

Závěrečnou komisionální zkoušku ze 4. ročníku vykoná v termínu před talentovou zkouškou na odbornou školu v rozsahu jejích požadavků.

Studium ukončí žák absolventským koncertem.

Doporučenou literaturu v osnovách pro rozšířené studium ve 3. a 4. ročníku /jak etudy tak přednesovou literaturu/ je, vzhledem k nedostupnosti některého notového materiálu, možno nahradit literaturou stejné technické i přednesové obtížnosti.

Učební osnovy hry na trubku

3. ročník

Výchovně vzdělávací cíl

Navázat na dovednosti, získané v 1. a 2. ročníku I. stupně a rozšiřovat je o další technické a výrazové problémy, nutné k ovládnutí náročnějších a rozsáhlejších skladeb.

Stále zvyšovat požadavky na rozvoj nátlakových schopností jak co do rozsahu, tak na schopnost dynamického odstínění hry, nátlakové pružnosti a výdrže. Jazykovou a prstovou techniku rozvíjet tak, aby byl žák schopen vyrovnané hry v rychlejším tempu legato i staccato. Důsledně požadovat kultivovanou hru s důrazem na přesnou rytmickou, artikulační a stylovou reprodukci.

Smysl pro stylovou reprodukci pěstovat na přiměřených skladbách různých slohových údobí, klasických, romantických a soudobých. Všechny studované přednesové skladby nacvičujeme z paměti.

Položit základy transpozice C.

Smysl pro kolektivní hru pěstujeme v komorní nebo souborové hře a hrou v orchestru. Rozvíjíme hru z listu a hru bez not, podle sluchu a pokračujeme v improvizčních činnostech. Žák získá základní informace o interpretaci skladeb taneční a zábavné hudby.

Všechny získané dovednosti a vědomosti využije žák také při samostatném studiu. Za tím účelem zařadíme několik vybraných skladeb, kde se nevyskytují nové problémy, které žák samostatně nastuduje a učitel dodatečně opraví.

Prostředky k dosažení stanovených cílů

Cvičení nátlaku.

Stupnice dur a moll všechny.

Akordy - kvintakordy dur i moll ke stupnicím, dominantní a zmenšený septakord. Hra legatových pasáží a staccatových pasáží v rychlejším tempu, hra ve složitějších a méně obvyklých taktích, střídavé takty, trioly, dvě tečky za notou, synkopy, hra portamento. Transpozice C.

Hra z listu. Cvičit na vybraných skladbách na úrovni 1. a 2. roč.

Improvizace:

Forma a - a rytmicky, a - b melodicky. Žák improvizuje závěť, při čemž zachová stejný rytmus předvěť, vytvoří však jinou melodii.

Forma a - b - žák vytvoří vlastní závěť, vytvoří jiný rytmus i melodii.

Dvoudílná forma písňová /př. a a¹ b a¹/.

Řešení: a učitel, a¹ žák, b vymyslí žák, a¹ opakuje spolu s učitelem.

Hra známých melodií nebo národních písní bez not v různých tóních.

Hra z paměti: žák se naučí vybrané přednesové skladby z paměti.

Hudební materiál

Hra vydržovaných tónů s dynamickým odstíněním v dosažitelném rozsahu. Hra retních vazeb v osminovém pohybu v dosažitelném rozsahu.

Stupnice dur i moll v osminách přes dvě oktávy. Kvintakordy dur i moll, dominantní a zmenšené septakordy ve čtvrtých hodnotách po 4 tónech s obraty.

Školy

J.B. Arban: Škola hry na trubku /Hoffmeister, Lipsko/

Jaroslav Kolář: Praktická škola hry na trubku, seš. 2 /Supraphon/
seš. 3 /výběr/

Krčma-Vajgl: Škola hry na trubku, II. díl /Supraphon/

Hans Joachim Krumpfer: Trompetenschule für Anfänger /VEB
Deutsche Verlag für Musik, Leipzig/

Hans Joachim Krumpfer: Trompetenschule für Fortgeschrittene
/VEB Deutsche Verlag für Musik, Leipzig/

Etudy

Lubomír Novák: Melodické etudy, díl II.. III. /Svaz hudebníků
Praha-Uherské Hradiště/

Arban-Daniel: 100 elementárních etud seš. II /Supraphon/

Suren Balasanjan: 25 lehkých etud /MUZGIZ/

Hans Joachim Krumpfer: Etudy pro trubku I /VEB Deutsche Verlag
für Musik, Leipzig/, /Supraphon Praha/

Přednesové skladby

Jiří Dvořáček: 5 malých trubkových sól /Supraphon/
Jiří Laburda: Sonatina
Karel Sodomka: Partita Semplice /Supraphon/
Thorwald Hansen: Romance /Album přednesových skladeb 2/
Jiří Matys: Suita /Supraphon/
Jindřich Feld: Intermezzo /A. Leduc, Paris/
Miloslav Kořínek: Sonatina /Panton Praha-Bratislava/
Karel Reiner: Bagately /Supraphon/
Emil Hlobil: Intermezzo /Supraphon/
Vjačeslav Ščelokov: Dětský koncert /MUZGIZ/
Orlando Morgan: Legenda

Postupová zkouška

Žák prokáže bezpečnou znalost všech durových i mollových stupnic z paměti ve čtvrtlových hodnotách přes 2 oktávy /v dosažitelném rozsahu/. Znalost všech kvintakordů dur i moll po 4 tónech s obraty.

2 etudy, probírané v posledním čtvrtletí s uplatněním různých studijních problémů.

Jednu sólovou skladbu z paměti. Žák prokáže dovednost hry z listu.

4. ročník

Výchovně vzdělávací cíl

Ve 4. ročníku vrcholí základní hudební vzdělání žáka dokonalou přípravou k přijímací zkoušce na odbornou hudební školu /konzervatoř, vojenská hudební škola/, jak po stránce praktické hry na nástroj, tak po stránce teoretické a přípravou na absolventské vystoupení.

Dosavadní získané dovednosti je třeba upevnit a doplnit dalšími nezbytnými dovednostmi a znalostmi, aby žák byl schopen zahrát sólově skladby a orchestrální party v souborech nebo orchestrech se smyslem pro stylovou reprodukci. Žák by měl být schopen zahrát známou melodii podle sluchu a zvládnout transpozici C, v přiměřeném tempu a obtížnosti.

Žák by měl mít ke svému nástroji takový vztah, aby cítil potřebu denní intenzivní domácí přípravy, směřující systematicky k dosažení vytčeného cíle. Zájem o poznávání nových skladeb, jejich stylovou reprodukci i poslech, schopnost posuzovat jejich hudební hodnotu a úroveň reprodukce je třeba pěstovat nejen tím, že učitel žákům pravidelně předehrává, ale také občasným poslechem skladeb v interpretaci vynikajících umělců a pravidelnou návštěvou koncertů vážné a symfonické hudby /podle možnosti/.

Prostředky k dosažení stanovených cílů

Vydržované tóny s dynamickým odstíněním s kontrolou dechové výdrže počítáním /♩ - 60/.

Nátisková příprava - denní cvičení retních vazeb. Hra v celém rozsahu nástroje.

Hra stupnic dur i moll v různých artikulacích a rytmech.

Hra akordů základních, dominantních a zmenšených.

Hra kombinovaných rytmických útvarů, tečkované rytmické figury, trioly, synkopy.

Zvyšování prstové a jazykové techniky.

Transpozice C. Přednesová hra s využitím různých výrazových prostředků /cantabile, maestoso, leggiero, espressivo ap./.

Hra z paměti, hra z listu, hra bez not.

Improvizace:

Ronda A B A C A D atd.

A - je rondo, neboli refrén

B, C, D atd. - kuplety

Řešení: Rondo hrají všichni /nebo učitel se žákem/, kuplety vymýšlí jeden žák.

Formu kupletů ponecháme v rozsahu ronda /stejně dlouhé/, může však být v jiném taktu.

Cit pro harmonické funkce. Žák improvizuje na harmonické kadenci s využitím T T D T, později T S D T.

Variace. Žák obměňuje známou melodii, nejlépe národní píseň, rytmicky, potom melodicky.

Vymýšlení druhého hlasu k známé melodii, národní písni ap. formou lidového dvojhlasu v terciích a sextách nebo v kvintách lesních rohů.

Hra v souboru, orchestru, dechovém orchestru nebo v komorní hře.
Příprava na přijímací zkoušku na odbornou školu. Příprava na absolventské vystoupení.

Hudební materiál

Vydržované tóny s dynamickým odstíněním.

Nátisková cvičení - retní vazby.

Stupnice dur a moll - všechny /cca $\text{♩} = 92 - 96/$.

Kvintakordy dur a moll, dominantní a zmenšený septakord s obraty ve čtvrtových hodnotách.

Transpozice C na cvičeních a skladbách na úrovni 2. a 3. ročníku.

Školy

J.B. Arban: Škola hry na trubku

Jar. Kolář: Praktická škola hry na trubku seš. 3.

Krčma-Vajgl: Škola hry na trubku, díl II.

H.J. Krumpfer: Trompetenschule für Anfänger

" für Fortgeschrittene

Etudy

Arban-Daniel: 100 elementárních etud, II. díl /Supraphon/

Suren Balasanjan: 25 lehkých etud /MUZGIZ/

René Laurent: Etudes preparatives /A. Leduc/

Hans Joachim Krumpfer: Etudy pro trubku I /Supraphon - Praha,
VEB Deutsche Verlag für Musik, Leipzig/

Max Schlossberg: Daily Drills and Technical Studies
/M. Baron Co New York, P.O.BOX 149, OYSTER Bay,
N.Y. 11771/

Přednesové skladby

Jan Hanuš: Impromptus

F.J. Vejvanovský: Sonata g moll

J.Kř.J. Neruda: Koncert Es dur

Gustav Lazarus: Ballada

Oscar Böhme: Píseň

Henry Purcell: Sonata pro trubku a smyčce

- Rostocká suita /úpr. Glasenapp - Wolf/

I.Guy Repartz: Andante et allegro

Jiří Laburda: Sonatina
Thorwald Hansen: Sonata

Závěrečná zkouška

Žák prokáže znalost všech dur i moll stupnic ve čtvrtových hodnotách v rozsahu dvou oktáv /cca ♩ = 92 - 96/.

Znalost kvintakordů ke stupnicím po 4 tónech s obraty, dominantní a zmenšený septakord s obraty.

3 etudy s odlišnými studijními problémy, probírané v poslední době.

1 přednesová skladba z paměti /u skladeb cyklických alespoň 2 věty/
Znalost hry z listu.

Poznámka:

V průběhu roku se žák soustředí na přípravu studijní látky k talentové zkoušce na konzervatoř.

Závěrečnou komisionální zkoušku za 4. ročník vykoná v termínu před talentovou zkouškou na konzervatoř v rozsahu jejích požadavků. Studium ukončí žák absolventským koncertem.

Učební osnovy hry na pozoun

3. ročník

Výchovně vzdělávací cíl

Navázat na dovednosti získané v 1. a 2. ročníku I. stupně a rozšiřovat je o další technické a výrazové možnosti, nutné k zvládnutí náročnějších a rozsáhlejších skladeb.

Stále zvyšovat požadavky na rozvoj nátliskových schopností jak co do rozsahu, tak na schopnost dynamického odstínění hry, nátliskové pružnosti a výdrže. Jazykovou a snížcovou techniku rozvíjet tak, aby byl žák schopen vyrovnané hry v legatu i staccatu. Důsledně požadovat kultivovanou hru s důrazem na přesnou rytmickou, artikulační a stylovou reprodukci.

Smysl pro stylovou reprodukci pěstovat na přiměřených skladbách různých slohových období klasických, romantických a soudobých. Všechny studované přednesové skladby nacvičujeme z paměti.

Položit základy hry v klíči C - tenorovém. Smysl pro kolektivní hru pěstujeme v komorní nebo souborové hře a hrou v orchestru. Rozvíjíme hru z listu a hru bez not podle sluchu a pokračujeme v improvizčních činnostech.

Všechny získané dovednosti a vědomosti využijeme k přípravě žáka k samostatnému studiu. Za tím účelem zařadíme několik vybraných skladeb, kde se nevyskytují nové problémy, které žák samostatně nastuduje a učitel dodatečně opraví.

Prostředky k dosažení stanovených cílů

Cvičení nátlisku.

Stupnice dur i moll do 4 křížků a 4 bé, akordy tonické po čtyřech tónech s obraty, dominantní septakordy s obraty. Upevňování hry legato a staccato, hra ve složitějších a méně obvyklých taktách, střídavé takty, čtvrté trioly, dvě tečky za notou a synkopy. Hra v tenorovém klíči.

Hra z listu. Cvičit na vybraných skladbách na úrovni 1. a 2. roč.

Improvizace:

Forma a - a rytmicky, a - b melodicky. Žák improvizuje závěti,

při čemž zachová stejný rytmus předvětí, vytvoří však jinou melodii.

Forma a - b - žák vytvoří vlastní závětí, vytvoří jiný rytmus i melodii.

Dvoudílná forma písňová /př. a a¹ b a¹/.

Řešení: a učitel, a¹ žák, b vymyslí žák, a¹ opakuje spolu s učitelem.

Hra známých melodií nebo národních písní bez not v různých tóninách.

Hra z paměti. Žák se naučí všechny nastudované přednesové skladby z paměti.

Hudební materiál

Hra vydržovaných tónů s dynamickým odstíněním v rozsahu nástroje. Hra retních vazeb v osminovém pohybu v rozsahu nástroje. Hra pedálových tónů. Stupnice dur a moll nasazovaně tenuto v půlových, případně čtvrtých notách, kvintakordy dur i moll po 4 tónech s obraty a D7 s obraty.

Školy

J. Ušák: Škola pro pozoun I. a II. díl

R. Müller: Technické studie I.

V. Cornette: Elementární etudy

F. Vobaron: 10 etud

B. Hause: Etudy pro pozoun

F. Kwiatkowski: Výběr etud

Přednesové skladby

Sborníky přednesových skladeb SSSR, PLR, NDR a BKR

J. Matěj: Informatorium /výběr/

J. Šrámek: Suita

I. Loudová: Sonatina

M. Kořínek: Sonatina

Komorní hra

K. Hennig: Dueta

V. Cornette: Dueta

K. Bamberg: Tria

Postupová zkouška

Žák prokáže bezpečnou znalost všech probraných durových i mollových stupnic z paměti v půlových případně čtvrtěových notách přes dvě oktávy. Znalost všech probraných kvintaokradů dur i moll po 4 tónech s obraty a D7 s obraty.

4 etudy probírané v posledním čtvrtletí s uplatněním různých studijních problémů.

2 kratší nebo 1 delší sólovou skladbu z paměti. Žák prokáže dovednost hry z listu.

4. ročník

Výchovně vzdělávací cíl

Ve 4. ročníku vrcholí základní hudební vzdělání žáka dokonalou přípravou k přijímací zkoušce na odbornou hudební školu /konzervatoř, vojenská hudební škola/, jak po stránce praktické hry na nástroj, tak po stránce teoretické a přípravou na absolventské vystoupení.

Dosavadní získané dovednosti je třeba upevnit a doplnit dalšími nezbytnými dovednostmi a znalostmi, aby žák byl schopen zahrát snadnější sólové skladby, snadnější orchestrální party v souborech nebo orchestrech se smyslem pro stylovou reprodukci. Žák by měl být schopen zahrát známou melodii podle sluchu a prokázat znalost hry v tenorovém klíči.

Žák by měl mít ke svému nástroji takový vztah, aby cítil potřebu denní intenzivní domácí přípravy, směřující systematicky k dosažení vytčeného cíle. Zájem o poznávání nových skladeb, jejich stylovou reprodukci i poslech, schopnost posuzovat jejich hudební hodnotu a úroveň reprodukce je třeba pěstovat nejen tím, že učitel žákům pravidelně předehrává, ale také občasným poslechem skladeb v interpretaci vynikajících umělců s pravidelnou návštěvou koncertů vážné a symfonické hudby /podle možností/.

Prostředky k dosažení stanovených cílů

Vydržované tóny s dynamickým odstíněním a kontrolou dechové

výdrže počítáním $\text{♩} = 60/$.

Nátisková příprava - denní cvičení retních vazeb a pedálových tónů. Hra v rozsahu nástroje.

Hra stupnic dur i moll v různých artikulacích a rytmech.

Hra akordů základních, dominantních a zmenšených.

Hra kombinovaných rytmických útvarů, tečkové rytmičké figury, trioly, synkopy.

Zvyšování snížcové a jazykové techniky, hra portamento vibrato.

Přednesová hra s využitím různých výrazových prostředků /cantabile, maestoso, leggiero, espressivo ap./.

Hra z paměti, hra z listu, hra bez not.

Improvizace:

Cit pro harmonické funkce. Žák improvizuje na harmonické kadenci s využitím T T D T, později T S D T.

Variace. Žák obměňuje známou melodii, nejlépe národní píseň rytmicky, potom melodicky.

Vymyšlení druhého hlasu k známé melodii, národní písni a p. formou lidového dvojhlasu v terciích a sextách nebo v kvintách lesních rohů.

Hra v souboru, orchestru, dechovém orchestru nebo v komorní hře.

Příprava na přijímací zkoušku na odbornou školu.

Příprava na absolventské vystoupení.

Hudební materiál

Vydržované tóny s dynamickým odstíněním.

Nátisková cvičení - retní vazby, pedálové tóny.

Stupnice dur a moll - všechny.

Kvintakordy dur a moll, dominantní a zmenšený septakord s obraty ve čtvrtých hodnotách.

Pokračovat ve hře v tenorovém klíči.

Školy

J. Ušák: Škola pro pozoun, II. díl

R. Müller: Technické studie II.

V. Cornette: Elementární etudy

F. Voharón: 34 etud /výběr/

C. Blume: Etudy 1. sešit /výběr/

Přednesové skladby

- J. Matěj: Informatorium
- M. Sedmidubský: Koncertino
- J. Franck: Malá suita
- J. Dvořáček: Suita
- R. Korsakov: Koncert B-dur
- T. Frešo: Skladba pro trombon a klavír
- J. Nowakowski: Koncertino

Závěrečná zkouška

Žák prokáže znalost všech dur i moll stupnic ve čtvrtých notách v rozsahu dvou oktáv.

Znalost kvintakordů ke stupnicím po 4 tónech s převraty, dominantní a zmenšený septakord s převraty.

4 kratší nebo 2 delší etudy s odlišnými studijními problémy, probírané v poslední době.

2 přednesové skladby z paměti /u skladeb cyklických alespoň 2 věty/.

Znalost hry z listu.

Poznámka:

V průběhu roku se žák soustředí na přípravu studijní látky k talentové zkoušce na konzervatoř. Závěrečnou komisionální zkoušku za 4. ročník vykoná v termínu před talentovou zkouškou na konzervatoř v rozsahu jejích požadavků. Studium ukončí žák absolventským koncertem.

Učební osnovy hry na tubu

3. ročník

Výchovně vzdělávací cíl

Navázat na dovednosti získané v 1. a 2. ročníku I. stupně a rozšiřovat je o další technické a výrazové možnosti, nutné k zvládnutí náročnějších a rozsáhlejších skladeb.

Stále zvyšovat požadavky na rozvoj nátlkových schopností jak co do rozsahu, tak schopnost dynamického odstínění hry, nátlkové pružnosti a výdrže. Jazykovou a prstovou techniku rozvíjet tak, aby byl žák schopen vyrovnané hry v legátu i staccatu. Důsledně požadovat kultivovanou hru s důrazem na přesnou rytmickou, artikulační a stylovou reprodukci.

Smysl pro stylovou reprodukci pěstovat na přiměřených skladbách různých slohových období klasických, romantických a soudobých. Všechny studované přednesové skladby nacvičujeme z paměti.

Smysl pro kolektivní hru pěstujeme v souborové hře a hrou v orchestru. Rozvíjíme hru z listu a hru bez not podle sluchu a pokračujeme v improvizčních činnostech.

Všechny získané dovednosti a vědomosti využijeme k průpravě žáka k samostatnému studiu. Za tím účelem zařadíme několik vybraných skladeb, kde se nevyskytují nové problémy, které žák samostatně nastuduje a učitel dodatečně opraví.

Prostředky k dosažení stanovených cílů

Cvičení nátlku

Stupnice dur i moll do 4 křížků a 4 bé, akordy tonické po čtyřech tónech s obraty, dominantní septakordy s obraty. Upevňování hry legato a staccato, hra ve složitějších a méně obvyklých taktech, střídavé takty, čtvrté trioly, dvě tečky za notou a synkopy.

Hra z listu. Cvičit na vybraných skladbách na úrovni 1. a 2. roč.

Improvizace:

Forma a - a rytmicky, a - b melodicky. Žák improvizuje závěti,

